

Szebb, jobb körülmények között

Somogyi Károlyné felvétele

Tágasabb, szebb lett az Üllési Általános Iskola, megszűnt az alsó tagozatosok eddigi váltott tanítása is. A községi tanács még 1986-ban határozta el az épület fejlesztését, s az elmúlt év végére, az 1988-89-es tanév kezdetére, el is valósult a terv: két tanteremmel és korszerű tornateremmel bővült a régi iskola. Az új épületrész külső vakolása és a tornaterem kiszolgálóhelyiségeinek belső befejezési munkálatai még csak ezután készülnek el, a kis diákok azonban már az új épületben tanulhatnak — ezt felvételeink is bizonyítják

Operaturné ürügyén

Második mondat

Valahol ott ért véget az első mondat, hogy miként tud megélni egymás után tizenegyszer a bajor kisvárosban a Stadttheater — a magyar turnézó színház német nyelvű Hoffmann meséire, és a válaszkíséreltetel, hogy másmilyenek a kinti kisvárosok, mint itthonról gondolhatnánk, és a turné egyáltalán nem úgy néz ki, mintha tájba mennének, csak kicsit odébb, ahogy ezt itthoni legendagyártóktól réha hallani, de hát kinos ezt magyarázni, mert való igaz, a saját érzékszerveivel kell megtapasztalni az embernek, hiszen itthonról nemigen tudhatja, hogy ott fényleg tétre mennek a dolgok, valahogy a közeg van úgy megkonstruálva, hogy csak egyszer lehet a rosszat eladni, egyszer lehet elügyetlenkedni, fuserálni, lezserkedni, hibázni, s aztán slussz, udvariasság bár, mert Európában tudják magukat, de hajlíthatatlanok, kizárólag a minőséget bírják megvenni, hiába olyan gazdagok, így történet, hogy minden előadás fontos, nemcsak az, amelyikre eljön az impresszálo cég megbízottja, netán ő maga, a tulaj, aki valószínűleg operaturné ugyan, de még inkább biznismen, s bár feleségestül melegen gratulál a címszereplőnek, mondja, hogy szép hang, de tanulnia kell, azért tudni lehet, hogy ennél sokkal jobban érdekli, melyik opusza az az operaturné, ami a repertoárban is megvan és kevesebb embernek adható elő, hiszen szereti ő a magyarokat, ki mondja, hogy Oberfrank Géza személye számára mindig garancia, de tessünk megérteni, hogy más keleti országokból olesóbban is eljönnek, s hiába gondolom én, hogy Landgraf úr, majd ha ráérek sajnálom, azért fölfogom lassan, hogy az üzlet itt a művészeti életben

is jobban üzlet, mint ahogy mi megszoktuk, még akkor is, ha a kulturálódás veltizenegyszer a bajor kisvárosban a Stadttheater — a magyar turnézó színház német nyelvű Hoffmann meséire, és a válaszkíséreltetel, hogy másmilyenek a kinti kisvárosok, mint itthonról gondolhatnánk, és a turné egyáltalán nem úgy néz ki, mintha tájba mennének, csak kicsit odébb, ahogy ezt itthoni legendagyártóktól réha hallani, de hát kinos ezt magyarázni, mert való igaz, a saját érzékszerveivel kell megtapasztalni az embernek, hiszen itthonról nemigen tudhatja, hogy ott fényleg tétre mennek a dolgok, valahogy a közeg van úgy megkonstruálva, hogy csak egyszer lehet a rosszat eladni, egyszer lehet elügyetlenkedni, fuserálni, lezserkedni, hibázni, s aztán slussz, udvariasság bár, mert Európában tudják magukat, de hajlíthatatlanok, kizárólag a minőséget bírják megvenni, hiába olyan gazdagok, így történet, hogy minden előadás fontos, nemcsak az, amelyikre eljön az impresszálo cég megbízottja, netán ő maga, a tulaj, aki valószínűleg operaturné ugyan, de még inkább biznismen, s bár feleségestül melegen gratulál a címszereplőnek, mondja, hogy szép hang, de tanulnia kell, azért tudni lehet, hogy ennél sokkal jobban érdekli, melyik opusza az az operaturné, ami a repertoárban is megvan és kevesebb embernek adható elő, hiszen szereti ő a magyarokat, ki mondja, hogy Oberfrank Géza személye számára mindig garancia, de tessünk megérteni, hogy más keleti országokból olesóbban is eljönnek, s hiába gondolom én, hogy Landgraf úr, majd ha ráérek sajnálom, azért fölfogom lassan, hogy az üzlet itt a művészeti életben

tyó ruhában jött segíteni az édesanyjának, Katalin néni-nek, aki a színház büféjét vezeti, de nem ezért nevezetes személyiség Aschaffenburgban — megmutatta, hányszor interjúvoltak az újságokban, még az évkönyvben is fényképes cikk jelent meg róla —, hanem mert az emberek máig nem felejtették el a főztjét, Katalin néni-nek ugyanis kifőzdéje volt, miután viszontagságos vándorlások után megtelepedett a családjával ebben a Majna-parti kedves városban, miután Szekszárd környékéről kitelepítették őket, nem akar erről beszélni, inkább az unokáival dicsekszik, az egyik Ausztráliában él, a saját szigetén épített házban, a másik most készült ösztöndíjjal Japánba, mert japánul még nem tud, amúgy öt nyelven beszél, mert az Európa-szerte híres iskolában megtanították a kedvesnővérek, az anyanyelvét is ott tanulta meg Szilvia, megismerkedhetünk, ha kívánom, hiszen majdnem szakmabeli, a helyi lapnál vállalt négy hónapra korrektori munkát, ennyi idő kell, hogy összejöjjen a japáni út és tartózkodás ára, no meg a nővérét is meglátogatja majd az ausztráliai szigeten, ha már arra jár...

Sulyok Erzsébet

Gesztenyefa-ültetés

A Kiss Ferenc Természetvédelmi Egyesület március 19-én, vasárnap fátelépítési programot szervez. Negyven gesztenyefát szeretnének elültetni a Gyöngyvirág u. 14-20. számú háziorvosi irodájában. Az egyesület kéri a Csemete tagjait és a környék lakóit, hogy minél többen vegyenek részt a munkában.

Hetven fölött a létminimum alatt

A KSH adatai szerint 1988-ban 3 ezer 610 forint minősül társadalmi minimumnak, és 3 ezer 10 forint az egy főre jutó létminimum a nyugdíjasháztartásban. Magyarországon mintegy 1,8 millióan élnek nyugdíjasháztartásban. Csongrád megyében a 100 ezer 800 nyugdíjasból közel 40 ezer él a létminimum alatt. 1989-ben, januárban, az alapvető élelmiszerek ára — átlagosan 20-25 százalékkal továbbnővekedett. Január 9-étől emelkedtek a gyógyszerárak is. Ezzel egy időben született meg a szociális segélyezés új formája, a gyógyszer-támogatás, amelynek fedezésére 100 millió forintot osztanak szét a tanácsok között, bizonyos százalékkal emelve a rendkívüli szociális segélykeretet.

A megyei egészségügyi osztály vezetőjétől, Kajáry Iréntől és a szociálpolitikai csoport vezetőjétől, Szekeresné Makra Ibolyától többek között arról érdeklőtem, megérkezett-e már az ígért pénz?

— Még nem, de ez nem akadályozza a gyógyszer-támogatások folyósítását. A helyi tanácsok a saját pénzükből megelőlegezik a segélyt. Egyébként Csongrád megye 6 millió 900 ezer forinttal kap többet a rendkívüli segélyekre, s az ebbe a rovatba tartozó gyógyszer-támogatásra.

— Ez év első hónapjában mennyivel többen kértek rendkívüli segélyt gyógyszerkiadásai fedezésére?

— Sajnos, erre még szám szerint választ nem adhatunk. A megye városaiban, községeiben majd csak ezután mérjük fel, hány kérelmet találtak indokoltnak, és mennyit fizettek ki. Annyi azonban bizonyos, hogy tömeges igényről van szó. A felmérést követően sem fogjuk azonban megtudni, hányan voltak, akik csak érdeklődtek a gyógyszer-támogatás mikéjéért, de nem kértek, bár rá lennének utalva.

— Mégpedig azért nem, mert nem vállalkoztak a megalázó és hosszadalmas procedúrára, amivel a gyógyszer-támogatás megszerzése jár.

— Igen. Sokan meg sem próbálják a kérelmezést. A gyógyszer-támogatás ugyanis a rendkívüli segély kategóriájába tartozik, és a megadhatóság elbírálásához ugyanúgy kell eljárni, mint a rendkívüli szociális segély megítélésékor. Nevezetesen környezettanulmányt készítenek és megnézzük, van-e a kérelmezőnek tartásra kötelezhető hozzátar-

tozója. A gyerekeik, rokonai zaklatásának réme miatt bizony sokan inkább visszalépnek a segély, s így a gyógyszer-támogatás kérésétől. A napokban kaptuk meg a minisztérium jogszabályt módosító javaslatát, miszerint a rendkívüli segélykérelmek esetén nem kötelező a tartásra képes hozzátartozókat felkutatni, illetve körülményeiket vizsgálni. Ez könnyebbé fog jelenti az ügyintézők, és megkönnyebbülést a kérelmezők számára.

— Az életkörülmények rosszabbodásával párhuzamosan mennyivel több a pénz, amiből gazdálkodhatnak?

— A felnőttvédelmi szociális gondoskodásra fordítható — pénzelőirányzattal növelt összeg — 478 millió forint. Ebből a rendkívüli és rendszeres segélyre jut 159 millió. Mivel 26 millióval többet kaptunk, mint amennyit a középtávú tervben kalkuláltunk, ennek a többletnek a felét fordítjuk segélyezésre. A másik ötven százalékot pedig a társadalmi gondozónők hihetetlenül alacsony tiszteletdíjának emelésére, a gondozási központok, illetve a tanácsi szociálpolitikai és gyámügyi apparátus létszámfejlesztésére fordítjuk.

— Mivel még idej adatok nincsenek a birtokukban, a tavalyi segélykérelmek számát kérdezem.

— Rendszeres segélyt kaptak 1988-ban 2073 ember. Ezt a segélyfajtát csak azok kaphatják, akiknek nyugdíj-szerű ellátásuk nincs. Ha- vi összege — hetven év alatt — 3140 forint; hetven felett 3500 forint. Emellett — évente maximum 6 alkalommal — kérhetnek rendkívüli segélyt is. Eseti vagy rendkívüli segélyt tavaly

9827 ember számára utaltunk ki, átlagosan 2-3 alkalommal. Ez a segély 1500—1800 forint között mozog.

— Ha csak a negyvenezer létminimum alatt élő idősök számához viszonyítom, és nem nézem az ugyancsak a létminimum határán tengődő középkorostályt, akkor is kevés a segélyezettek aránya.

— Így igaz. Az úgynevezett szociális védőháló kiterjesztését jelentené a még rászoruló felkutatása, illetve a jogszabály kedvező megváltoztatásával a támogatás lehetőségének a bővítése. Mihamarabb szükség van a szociálpolitika reformjára.

— A klinikákon, kórházakban fekvő, „pusztán” ápolásra szoruló magas száma is azt mutatja, hogy rosszul állunk a szociális intézményekkel.

— Az elmúlt év decemberében 59-en vártak időskorúak szociális otthoni elhelyezésére a megyében, a szegediek kivül. A nemrégiben felépült 200 férőhelyes hódmezővásárhelyi szociális otthon némileg enyhített a megyei gondokon, de a szegediek, szentesiek és csongrádiak problémáját nem oldja meg. Köztudott, hogy Szegeden sok a várakozó, nehéz bejutni az otthonokba, kivált az úgynevezett emelt szintű otthonba. Hiába tudnánk helyet adni számukra a megye más részein az idősök természetes igénye és óhaja, hogy abban a városban, környezetben maradhassanak, ahol leeddig éltek. A várakozók úgy tudunk segíteni, hogy az átmeneti idő alatt — ahol létezik ilyen — szállásbiztosító otthonokban és gondozóházban helyezzük el őket. A hét öt napját itt töltik, és csak hétvégeken mennek haza. Egyébként a következő tanácsulésen tárgyaljuk a csongrádi 100 ágas szociális otthon beruházását. Mi bízunk benne, hogy olyan döntés születik, amely lehetővé teszi az idén a tervezés, és jövőre az építkezés megkezdését.

Kalocsai Katalin

Szégyen a buszon

Olvasom a tegnapi Magyar Nemzetben, hogy Pestben benne hagyják... Már-mint a jegyet a lyukasztóban, a buszon; aki leszáll, és már lyukasztott, benne hagyja, hogy a következő, a főlemlet árú jegy lyukasztására kötelezhető embertársára spórolhasson 6 forintot. Ime a szolidaritás; csöndes lázadás — az egész ellen, a buszon. Lázadás „egy ostoba árpolitika, egy a piac törvényeivel semmit sem törődő szolgáltatói rendszer, egy önkényes és koncepciótlan gazdasági struktúra ellen”.

Hát igen — morfondírozok, s ugyanazt gondolom, mint B. B. A., Magyar Nemzet glosszáírója, hogy lám, mégiscsak szolidárisak

vagyunk, ha van ki/mi ellen! Mert amúgy... Például a szegedi buszon (amelyik csúcsforgalomban mindig „rövid”, véletlenül sem csuklós, valamint akkor indul a végállomásra, amikor akar, ezenfelül a selejtezett példányok hetek óta az utcán rogyadoznak, talán, hogy befelészkelhessenek majd a hazatérő madarak, és amin palacsintává szokták lapítani a kisiskolások gyerekeket, ráadásul, ami ugyanúgy megdrágult — talán mind-ezekért? —, mint a pesti), szóval a szegedi buszon, ahol szintúgy hétfői napon volt hatodika, mint másutt, hétfőn megszédte magát a vállalat. A szemüveges, szakállas, fúrge és pattogó beszédű ellenőr kikapta a gyerekek kezéből a bérletét, s gyorsan a következőket mondta: „Ez érvénytelen! jegy?, nincs jegy?, kétszáz forint!, plusz hat!, nincs kétszázhat forint?, neved?, lakcímed?, ha anyád nem fizet, ötszáz lesz! itt a csekk!” A gyerek megalázottan mormolta a nevét, lakcímét, szempillantás múlva a kezében volt a csekk, a fúrge ellenőr már le is szállt, a gyerek még követte a tekintetével, látta, hogy fölugrik a következő buszra, csak aztán ért rá elvörösödni, s lesunyt fejfel, kezében a csekkel állt, csak állt a buszon Odamentem hozzá.

Ne törődj vele, mondtam, biztosan megvan az új bérleted, másodikán megveheted a mamád, csak a hétvégen elfelejtetted kicserélni, igaz? Igaz? — nézett föl há-lásan a gyerek, hetedikforma volt, no látod, mondtam, beviszitek a bérletet a központba, ott meg tudják állapítani, hogy megvolt már korábban, és akkor nem kell kifizetni a büntetést.

Leszálltunk, együtt, szolidárisak. Nem látta, hogy iskolás vagyok? hogy úgyis bérlettel kell járnom? — tért magához a gyerek, amint elkezdett a földön járni. De, látta; jól megnézett, úgy vélte, milliomosok vagytok — próbáltam viccelni, ám a gyerek komor maradt. Ez tízheti zsebpénzem, plusz hat! És anyunak egy napi boltipénz, amikor nem vesz semmit... Ezt mondta a gyerek, és akkor elnevette magát. A lépcsőházuknál kőszönt, megnyitotta a kaput, visszafordult, utánam szóit: mégis kifizetem nekik, a spórolt pénzemből!

A kapu becsapódott mögöttem.

Figyelj, megszegyentett, feledékenységedben vétkes kis-komám! Ne fizess ki nekik! En meg veszek ma néhány hatforintos jegyet — és benne hagyom a lyukasztóban!

S. E.